

LIETUVOS
POLITINIŲ
KALINIŲ IR
TREMINIŲ SAJUNGOS
SAVAITRAŠTIS

TREMINIUS

2002 m. balandžio 11 d. Nr. 15 (493) Eina nuo 1988 m. spalio 28 d.

Elvyra ŽEŽIENĖ

Kauniečiai rengiasi rinkimams

Balandžio 6 dieną įvyko LPKTS Kauno skyriaus narių konferencija. Ji pradėta iškilmingai sugiedojus Lietuvos himną ir tylos minute pagerbus žuvusius ir mirusius likimo brolius ir seses. Smuikininė Laima Sabaliauskaitė atliko leletą muzikos kūrinį.

LPKTS Kauno skyriaus pirmininkė Irena Vilčinskienė pradėdama konferencijos darbą pažymėjo, jog šalies prezidento ir savivaldybių rinkimai – svarbūs šalies politinio gyvenimo įvykiai. Kaip žinia, LPKTS ir Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai) oficialiai patvir-

tino politinio bendradarbiavimo susitarimą artimiausiems trejiems metams. Žodis buvo suteiktas Kauno m. savivaldybės tarybos nariui Ramūnui Garbaravičiui, Tėvynės sąjungos (LK) Kauno skyriaus frakcijos pirmininkui. R.Garbaravičius sakė, jog politikoje nėra idealų, yra

tik interesai, todėl noris atsišaisyti rinkėjams, ką jų labai nuveikęs. Tarybos narys akcentavo, jog ši frakcija vadovaujasi konstruktyvios opozicijos darbo principu: ne vien pulti ir kritikuoti valdančiąją daugumą, bet ir palaikyti gerus sprendimus. Svečias priminė liūdną miesto socialinių, ekonominių problemų statistiką: auga bedarystė, emigracija, nusikalstamumas.

(keliamą į 2 psl.)

V.Žirgolio nuotr. svečias – Kauno m. savivaldybės tarybos narys R.Garbaravičius

Pareiškimas

Dėl dereabilitavimo tvarkos

Pastaruoju metu Aukščiausiasis Teismas, vykdydamas kairiosios valdančiosios daugumos politinį užsakymą ir neatsižvelgdamas į nekaltumo prezumpciją bei demokratinėse šalyse pripažintas teismo procedūras, “skubos ir supaprastinta tvarka” naikina savo prieš kelerius metus priimtus sprendimus dėl buvusių politinių kalinių rehabilitavimo. Tokie sprendimai priimami nedalyvaujant dereabilituojamiems asmenims ar jų atstovams, neatlikus išsamaus teismo tyrimo, remiantis vien KGB sufabrikuotų baudžiamųjų bylų medžiaga.

Reabilitacija “už akių” atimama iš asmenų, įtariamų dalyvavus “nekaltų civilių asmenų žudyme”. Frazeologija ir terminija kopijuojama iš KGB tardytojų surašytų tardymo protokolų ir iš nepakeliamais kankinimais išgau-

tų “prisipažinimų”. Tokius pat metodus taikė sovietinės “Troikos”!

Gerai žinoma, kad nekaltų civilių žudynes dažnai rengdavo generolo Sokolovo smogikai, siekdami sukompromituoti partizanų kovą už laisvę. KGB tardytojai šiuos nusikaltimus įrašydavo į sumintų partizanų tardymo protokolus.

Griežtai protestuojame prieš supaprastinta tvarka vykdomą dereabilitaciją. Reikalaujame, kad esant pagrįstų įtarimų reabilituotą asmenį dalyvavus civilių žudyme būtų atliekamas išsamus teismo tyrimas, kuriame dalyvautų įtariamasis ar jo atstovas ir valstybės skirtas advokatas.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos tarybos konferencija
2002 m. kovo 23 d.

Žinios iš Seimo

Ingrida VĖGELYTĖ

Dar ne laikas atsisveikinti su savo tėvų namais

Pavasario sesijos darbai Seime gerokai užvirė kaip ir visoje sparčiai pavasarėjančioje Lietuvoje. Dešiniąją Seimo mažumą praėjusią savaitę bene labiausiai džiugino tai, kad kairioji Seimo dauguma bus vėl priversta taisyti įstatymą dėl nuomininkų ir savininkų teisių. Praėjusioje sesijoje sausi, nepaisant prieštaravimų Konstitucijai, buvo priimtas įstatymas, kuriuo numatoma savininkams nebegražinti pastatų, jei juose gyvena nuomininkai. Ketinta savininkams “kada nors” kompensuoti, o nuomininkams leisti išsipirkti būstus, kuriuose jie gyvena.

Prieš tokį ketinimą ypač protestavo Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, kuri surengė prie Seimo protesto mitingą, ne kartą pike-

tavo, siuntė protestus Vyriausybei, Seimui ir prezidentūrai. Šiandien galima tik pasidžiaugti. Mat Vyriausybės atstovai konstatavo, kad Seimo dauguma “priskaldė malukų” šalies teisinėje sistemoje, sausio mėnesį pakeisdama Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymą. Tada buvo remtasi skaičiavimais, kad kompensuoti savininkams už jų išlikusį nekilnojamąjį turtą būtų pigiau nei statyti naujus būstus nuomininkams. Deja, tada nepaskaičiuota, kad reikės sumokėti ne tik už pastatus, bet ir už žemę po jais.

Vyriausybėje sukurta speciali darbo grupė, kuri rengs Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo pataisą. Neatmetama galimybė, kad dar šį pavasarį įstatymas iš naujo bus svarstomas Seime ir dar kartą keičiamas.

(keliamą į 3 psl.)

Aktualijos

■ Seimo pirmininkas A.Paulauskas pasiūlė Valstybės tarnybos įstatymo pataisą, kurios neleistų politikams išvengti asmeninės atsakomybės, prisidengiant kolektyviniais sprendimais.

■ Tėvynės sąjungos (LK) frakcijos Seime narys J.Razma nuogaustauja, kad jei bus pasirašyta sutartis su Lenkija dėl lietuvių ir lenkų tautinių mažumų pavardžių rašymo asmens dokumentuose originalo kalba, Lietuvai ji gali būti nenaudinga.

■ Lietuvos laisvės sąjunga pasipiktinusi “Lietuvos valdžios keliaklupsčiavimu žydams” ir tuo, jog ketinama atkurti žydų bendruomenių nuosavybę Lietuvos miestuose.

■ Valdančiosios Naujosios sąjungos (NS, socialliberalų) frakcijos atstovai teigia, jog iki šiol Lietuvoje nebuvo skiriama dėmesio vidurinėsios gyventojų klasės formavimui ir jos ekonominiam pagrindui - smulkiojo ir vidutiniojo verslo plėtrai.

■ Šalies Prezidentas V.Adamkus ir Amerikos žydų komiteto atstovas rabinas E.Beikeris per susitikimą nekalbėjo apie šiuo metu Lietuvos visuomenės aktyviai aptariamą žydų bendruomeninio turto gražinimo problemą.

■ Į pirmojo žydų geto fragmento atidarymą Vilniaus meras A.Zuokas lankytojus žada pakviesti kitą vasarą.

■ Lietuvos narystė NATO priklausys nuo to, ar ji bus naudinga Aljansui. Taip mano JAV gynybos sekretoriaus padėjėjo pavaduotojas NATO ir Europos reikalams J.Bžezinskis.

■ JAV administracija pareiškė “dar” neplanuojanti pradėti karinės operacijos prieš Iraką, tačiau svarsto galimybes daryti nekarinį spaudimą - t.y. sugriežtinti šiai šaliai taikomas sankcijas, kad Irako prezidentas S.Huseinas vėl išileistų ginkluotės inspektorių.

■ Pakistano prezidentas P.Mušarafas nesutinka su teiginiu, kad karas Afganistane iš tikrųjų prasideda tik dabar. Jis teigia, jog O. bin Ladenas nėra tarp gyvųjų.

■ Trečiadienį rytinio piko metu per savijudžio sprogdinimą autobuse netoli Haifos Izraelio šiaurėje žuvo mažiausiai 10 ir buvo sužeista dar 20 žmonių, sakė Izraelio medikai.

Rezoliucija

Dėl kolaboravimo sampratos

Per Kovo 11-osios minėjimą, skirtą Lietuvos valstybės 12-osioms atkūrimo metinėms, LR Seimo pirmininkas A. Paulauskas pasakė kalbą, kurioje keistai interpretavo ir išplėtė kolaboravimo sampratą: pasirodo, kolaborantais buvo visi okupuotos Lietuvos gyventojai, dirbę, kad pavalgytų, auginę vaikus, statę namus ir net sodinę medžius.

Mes, Laisvės kovų daly-

viai, politiniai kaliniai, tremtiniai, nukentėję nuo sovietų okupacinio teroro, griežtai atsiribojame nuo tokios kolaboravimo sampratos. Kolaborantais laikome tik tuos, kurie talkino okupantams žudant ir terorizuojant Lietuvos gyventojus, tarnavo okupantų represinėse struktūrose, šnipinėjo ir skundė patriotus ir pasipriešinimo dalyvius, taip pat tuos, kurie stiprino okupantų valdžią pokario

Rezoliucija

Dėl V. Landsbergio socialinių garantijų

2002 m. kovo 12 d. Seimo kairioji dauguma atmetė Prezidento įstatymo pakeitimo projektą, kuriuo V. Adamkus siūlė Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo Pirmininkui Vytautui Landsbergiui suteikti tokias pačias socialines garantijas kaip ir iš valstybės tarnybos išėjusiam Respublikos Prezidentui.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos tarybos konferencija smerkia tokį Seimo kairiosios daugumos elgesį ir mano, kad ne teisiniai argumentai lėmė šį gėdingą kairiųjų sprendimą.

Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo Pirmininkas 1990–1992 metais, pačiu atsakingiausiu ir pavojingiausiu valsty-

Rezoliucija

Dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo

SSRS okupacijos žalos atlyginimo įstatymas priimtas 2000 metais. Žala vertinama 80 milijardų litų. SSRS teisių ir tarptautinių įsipareigojimų perėmėja Rusija, kitaip nei jau penkiasdešimt metų reparacijos ir žalos atlyginimą mokanti Vokietija ar savanoriškai kompensacijas už priverstinius darbus skirianti Austrija, priminus priedermę bent iš dalies atlyginti SSRS okupacijos padarytą žalą, išleidžia ir grasina sankcijomis. Tai rusų išsigalvoto mesianiškumo ir jų politikų ortodoksiško mąstymo padari-

nys: jis šaliai demokratėjant išnyks.

Visai nesuprantamas Lietuvos politikų noras pataikauti Rusijos valdžios necivilizuotiems norams atšaukti šiandienę Europos valstybių bendravimo dvasią atitinkančią SSSR okupacijos žalos atlyginimo įstatymą. Toks projektas Socialdemokratų frakcijos pastangomis yra įtrauktas į Seimo pavasario sesijos programą.

Šio įstatymo svarstymas Seime gali turėti neigiamos įtakos tarptautiniam Lietuvos prestižui dėl principų nepa-

metais, viešai šmeižė ginkluotą ir neginkluotą pasipriešinimo judėjimą.

Esame įsitikinę, kad siekiant išplėsti kolaboravimo sampratą mėginama išsteisinti tikruosius kolaborantus. Samprotavimą, kad kolaboravo visi, galima suprasti kaip kaltinimą visiems, taigi net politiniams kaliniams ir tremtiniams, prievarta dirbusiems Sibire. Tai absurdas!

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos tarybos konferencija

2002 m. kovo 23 d.

bės atkūrimo metu,ėjo valstybės vadovo pareigas. Neapykanta nepakeis istorinės tikrovės, nepadės konsoliduoti tautos ir politikų būtinoms reformoms ir svarbiems apsisprendimams. Ji tik parodo kairiųjų politinės kultūros stoką ir mėginimą klastoti savo valstybės istoriją.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos tarybos konferencija

2002 m. kovo 23 d.

stovumo ir vertybių negerbimo, išklubitų SSRS okupacijos fakto pripažinimą. Įstatymo priėmimas reikštų, kad neigiami mūsų istorijos faktai ir ignoruojama 1992 m. birželio 14 d. referendumu dėl Rusijos kariuomenės išvedimo ir okupacijos žalos atlyginimo išreikšta tautos valia.

Raginame LR Seimą išbraukti šį Lietuvos valstybei gėdingą įstatymo projektą iš Seimo pavasario darbų programos ir jo nesvarstyti.

Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos tarybos konferencija

2002 m. kovo 23 d.

Kauniečiai rengiasi rinkimams

(atkelta iš 1 psl.)

Anot jo, tik pritraukdami investicijas išspręsimė šias problemas, todėl pagrindinį dėmesį tarybos narys sutelkė Kauno "Energijos" problemoms. Pažymėjo, jog ši įmonė yra du kartus užstatyta bankams, o jos skolos siekia ketvirtį milijono litų.

Konferencijos dalyviai Kauno tarybos nario R. Garbaravičiaus pasisakyme pasigedo konkretumo.

Pasak S. Petrauskienės,

nėra prasmės susirinkus dūsauti. Kol žmogus perspektyvus, reikia ką nors daryti.

Konferencijoje kalbėjusieji: prof. Arimantas Dumčius, Lietuvos žmogaus teisių gynimo asociacijos pirmininkas bei Europos Sąjungos ateities Lietuvos forumo tarybos narys, Augustinas Švenčionis, LPKTS Garbės teismo pirmininkas, Arimantas Dragūnavičius ir kiti, akcentavo, jog vien pesimizmu

remtis negalime, reikia būti veikliams, aktyviems ir pilietiškiems sprendžiant svarbius valstybės gyvenimo klausimus. Buvo akcentuota stojimo į NATO ir Europos Sąjungą svarba Lietuvai ir jos piliečiams.

Konferencijoje buvo aptarti svarbūs pasirengimo rinkimams klausimai, trimis naujais nariais papildyta LPKTS Kauno skyriaus taryba bei išrinkta nauja Revizijos komisija.

Laiko pulsas

■ Sekmadienį Lietuvoje buvo švenčiamas Atvėlykis. Popiežius Jonas Paulius II pakvietė tą dieną viso pasaulio krikščionis melstis už taiką pasaulyje ir kad pagaliau būtų sustabdytas kraujo liejimas Šventojoje žemėje. Izraelis ir toliau nepaisydamas nei Europos Sąjungos protestų ir grasinimo imtis ekonominių sankcijų, nei savo artimiausio sąjungininko JAV spaudimo tęsė karinę kampaniją Vakarų Krante. Izraelio premjeras A. Šaronas, paskelbęs palestiniečių lyderį J. Arafatą prieš Nr. 1, matyt, apsisprendė, kad geriausias palestinietis – miręs palestinietis. Per visą pasaulį nuvilniję protesto mitingai prieš barbarišką Izraelio karių elgesį palestiniečių savivaldos žemėse šiek tiek apmažino karingojo premjero įkarštį, bet ne pasiryžimą. A. Šaronas pareiškė, kad karinė operacija truks tol, kol bus sunaikinti visi terorizmo židiniai Šventojoje žemėje.

■ Premjeras A. Brazauskas bandė nusišalinti ir primesti prezidentūrai spręsti žydų bendruomenės turto grąžinimo problemos sprendimą. V. Adamkaus reakcija buvo tiksli ir griežta – Vyriausybė turi pakankamą kompetenciją ir reikiamas galias spręsti šiuos klausimus. Pirmiausia turi būti suskaičiuotas ir įvertintas žydų bendruomenės turėtas turtas (kas dar nėra padaryta iki šiol), o tik paskui derybų keliu ieškoma būdų, kaip bus kompensuojama.

■ Moderniausios Lietuvos bendrovės teigia, kad dabartinė šalies aukštojo mokslo sistema neatitinka jų poreikių, todėl neretai jos priverstos papildomai mokyti valstybinių aukštųjų mokyklų absolventus. Išaugo poreikis spręsti specifines įmonių problemas, o ne klausytis bendriausių tiesų, ką labai propaguoja seno kirpimo aukštųjų mokyklų buvę ir esami rektorai. Augant mokymo rinkai lemiančiu veiksniu tampa mokymo kokybė, o ne kiekybė. Ateina laikas keisti dabartinę aukštojo mokslo sistemą, kuri visiškai netenkina modernių technologijų įmonių. Universitetai turi neribotą autonomiją, todėl visuomenė neturi galimybės įtakoti mokymosi proceso. Kaip paruošiami specialistai aukštosiose mokyklose, geriausiai iliustruoja užsienio ekspertų teisės studijų įvertinimas: Vilniaus universiteto bei Kauno verslo kolegijos teisės studijų programos įvertintos kaip neatitinkančios joms keliamų reikalavimų. Populistiškai šnekant – ruošia mažaraščius teisininkus. Europos Žmogaus Teisių teisme vis pralaimimos Lietuvos bylos prieš savo piliečius tik dar kartą tai patvirtina.

■ Nerimsta aistros dėl valstybės tarnybos reformos. Vidaus reikalų ministras J. Bernatoniš stumia naujos redakcijos Valstybės tarnybos įstatymo pataisas. Pasak jo, tuo siekiama išgryninti politinį ir administracinį valdymą, kad ministerijos dirbtų efektyviau bei stabiliau. Opozicija tam prieštarauja ir teigia, kad dabartinė valdančioji dauguma taip siekia sudodinti savo kadrus į ministerijas ir per juos užsitikrinti ilgalaikę savo vykdomos politikos paramą. Prezidentas inicijavo partijų frakcijų susitikimą, kad būtų susitarta ir nustatyti svarbiausi šios tarnybos veiklos principai: "šiuolaikinė, profesionaliai ir sąžiningai visiems piliečiams tarnaujanti valstybės tarnyba". Partinėms ambicijoms užgožus valstybinius interesus ir neradus sutarimo, V. Adamkus vetavo šį Seimo daugumos pateiktą įstatymą ir pateikė savo pataisas.

■ Pavojaus signalu turėtų nuskambėti mūsų valdininkams atėjusi žinia iš kaimyninės Lenkijos. Europos Sąjunga pareikalavo, kad Lenkija grąžintų jai skirtus pinigus, išleistus kuriant kompiuterinę fermų bei ūkių duomenų bazę, kurios pagrindu būtų kontroliuojama ir skirstoma parama Lenkijos ūkininkams, siekianti milijardus eurų. Lenkija buvo apkaltinta nevykusiu administravimu ir korupcija, klestinčia tarp menkai apmokamų valstybės tarnautojų. Nesibaigiančios valdžios reorganizacijos gali tapti didžiausia kliūtimi siekiant Europos Sąjungos narystės ir su tuo susijusiomis finansinėmis injekcijomis į Lietuvos ūkį. Gal pagaliau partijos suvoks, jog jei ilgai stumdysis prie valdžios lovio – Europos Sąjunga gali tą lovį palikti ir tuščią.

Juozas KUNDROTAS

Pratęskite "Tremtinio" prenumeratą

Primername: paštas prenumeratą priima tik iki 15 d.

Užsiprenumeruokite "Tremtinį" ilgesniam laikui! "Tremtinys" išeina kartą per savaitę; prenumeratos kaina su pašto paslaugomis: 1 mėn. - 4 Lt, 3 mėn. - 12 Lt, 6 mėn. - 24 Lt.

Indeksas - 0117.

Nelikite be savo laikraščio!

Žinios iš Seimo

(atkelta iš 1 psl.)

Valstybės vėliavos klausimas plevėsuoja nežinioje

Balandžio 9 d. Seime buvo svarstomos liberalų iniciuotos Valstybinės vėliavos įstatymo pataisos, kuriomis ketinta panaikinti piliečių pareigą per valstybės šventes ir atmintinas dienas kelti valstybės vėliavas ant savo namų. Pasak liberalo G. Steponavičiaus, tokiu būdu valstybė parodytų daugiau pagarbos savo piliečiams. Jis žadėjo pirmas savanoriškai kelti vėliavą prie savo namų. Jo oponentai buvo kitos nuomonės. Prieš liberalų ketinimą "išlaisvinti piliečius nuo jų pareigų" stoji ne tik politinių kalinių ir tremtinių atstovai bei konservatoriai. Savo pasiūlymais gelbėti padėti mėgino ir socialdemokratas Julius Sabatauskas. Jis siūlė nors per pagrindines valstybės šventes palikti galiojančią nuostatą, kad vėliavą kelti privaloma.

Seimo narys Povilas Jakučionis posėdžių salėje išreiškė nuomonę, kad esminis įstatymo projekto pakeitimo tikslas ir, deja, pagrindinis trūkumas yra tai, kad panaikinama prievolė privatiems asmenims, įmonėms bei organizacijoms valstybės švenčių metu kelti Lietuvos valstybės vėliavą.

"Lietuvos visuomenės daliai, deja, dar neišugdyta pagarba Lietuvos valstybės simboliams, o vėliava - pagrindinis Lietuvos valstybės simbolis. Todėl šis įstatymo projektas yra per ankstyvas ir atmestinas, kol mūsų pilietinė sąmonė pasieks lygį tų valstybių, kurias mini aiškinaujame rašte projekto autoriai. Ten tokių kolizijų, kaip kartais pasitaiko Lietuvoje, tikrai nėra". Politinių kalinių ir tremtinių sąjungos pirmininkas Seimo salėje apgailėstavo, kad liberalas G. Steponavičius vienodai traktuoja tiek raudonąją, tiek trispalvę vėliavą.

Lietuvoje stringa nusikaltimų žmogiškumui bylos

Balandžio 10 d. iškilmingo Seimo posėdžio metu buvo paminėta Pasaulinė holokausto aukų diena. Taip pat buvo paminėtas ir Lietuvos

prisijungimo prie Tarptautinės konvencijos prieš genocidą dešimtmetis. Seimo pirmininkas A. Paulauskas ir žydų bendruomenės pirmininkas S. Alperavičius kalbėjo apie žydams skaudžias problemas. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos centro generalinė direktorė Dalia Kuodytė neapsiribojo tik holokausto sąvoka ir savo kalbą skyrė lietuvių tautos genocido klausimams. Ji Seimui pateikė išsamią ataskaitą apie Seimo priimtus įstatymus, kurie leidžia teisti už nusikaltimus žmogiškumui. Taip pat ji įvardijo keletą šiandienos problemų.

"Prokuratūros duomenimis, per 10 metų Lietuvoje iškeltos 105 genocido nusikaltimų žmogiškumui bei karo nusikaltimų bylos, iš kurių 13 pasiekė teismus. Lyginant su Latvija, kur teismuose buvo 3 bylos, atrodome gal ir neblogai. Regis, pakankamą teisinę bazę vykdyti prisiimtą pareigą vertinti nusikaltimus, prieš pusamžį įvykdytus mūsų piliečių atžvilgiu. Vis dėlto stebimės, kai tokie nusikaltimai tiriami lėtai, teismai vyksta metų metais. Tai būdinga tiek nacių, tiek sovietų okupacijos metu vykdytų nusikaltimų procesams. Sunku teigiamai įvertinti ir kaip nors apibūdinti Lileikio, Gimžausko, RAINIŲ žudiko Raslano procesus. Be jokios abejonės, esama objektyvių priežasčių. Tai ir archyvinų dokumentų trūkumas, kaltinamųjų ir liudininkų amžius bei nenoras liudyti, amžinas pinigų ir su tuo susijusių galimybių stygius. Galime guostis, kad viso pasaulio teisinės sistemos susiduria su tokiomis problemomis.

Tačiau, grįžus prie Lietuvos situacijos vertinimo, bene liūdniausia, kad tiriant tokias bylas nepaisoma ne tik akivaizdžių faktų, bet ir vertingos buvusių bylų praktikos. Pavyzdžiui, Antazavės stribų byloje buvo įrodyta, kad Sovietų sąjungos, Lietuvą okupavusios valstybės, represinės organizacijos NKVD, MGB, KGB, GPU buvo nukreiptos Lietuvos gyventojų naikimui. Praėjusią savaitę žiniasklaidoje pasirodė žinia, kad Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra perdavė Vilniaus apygardos teismui Lietuvos gyventojų trėmimu kaltina-

mo V. Misiūno bylą. Nusikaltimą minimas asmuo padarė dirbdamas LTSR valstybės saugumo ministerijoje - MGB. Lengvinančia aplinkybe pareigūnai išvelgia faktą, kad nusikaltimas padarytas dėl tarnybinio priklausomumo. Kur gali nuvesti teiginys, kad okupavusios valstybės nusikalstamus įsakymus vykdęs asmuo gal ir kaltas, bet nebūtinai? Nekalbu apie tai, kad Lietuvos teisinėje sistemoje yra aiškiai apibrėžtas tokių struktūrų nusikalstamas pobūdis. Atsakomybės politika - ne vien teisinis įvertinimas. Tai ir socialinės programos, ir nuosavybės grąžinimo klausimai, ir valstybinio pagerbimo politika. Pagaliau, tai moraliniai etiniai principai, formuojantys vertybių sistemą, kurioje nebūtų vietos tautinei, rasinei, religinei ar kitokiai neapykantai, netolerancijai. Tokios atsakomybės politikos nebuvimas ar jos nenuoseklumas vargu ar gali padėti vykdyti prieš dešimtmetį prisiimtus įsipareigojimus. Lietuvos prisijungimas prie Tarptautinės konvencijos prieš genocidą buvo vienas pirmųjų žingsnių į tarptautinę bendriją. Žingsnis, rodantis Lietuvos valią ir ryžtą eiti kartu su kitomis demokratines tradicijas bei vertybes išpažįstančiomis valstybėmis. Šis žingsnis buvo svarbus ir mums patiems. Tai tapo prielaida formuotis ne tik valstybės pozicijai, bet ir visuomenės požiūriui į savo naujausių laikų istoriją, požiūriui, kurio kertinis akmuo ne kerštas, o teisingumas", - sakė D. Kuodytė.

Lietuvos Seimo pagalbos paprašė Baltarusijos veikėjų žmonos

Balandžio 10 d. grupė Seimo narių susitiko su šešiomis Baltarusijos politikos ir visuomenės veikėjų, dingusių be žinios ar žuvusių keistomis aplinkybėmis, žmonomis. Šios ponios dar vasario 11 d. laišku kreipėsi į Seimo Žmogaus teisių komitetą su prašymu inicijuoti tarptautinę tyrimo komisiją, kuri ištirtų jų minimus dingimo ir mirčių faktus. Pačios baltarusės, besiremiančios žiniasklaida, yra įsitikinusios, kad dėl šių įvykių kaltas A. Lukašenka ir jo režimas. Savo šalyje teisingumo jos nebesitiki.

Įvykiai, komentarai

Dar vienas bandymas

Vašingtonas ne juokais susirūpino nepaprastai įtempta padėtimi Artimuosiuose Rytuose. Prezidentas Dž. Bušas pasiuntė valstybės sekretorių K. Pauelą į Artimuosius Rytus. JAV Valstybės sekretoriaus misija bandant nutraukti ugnį ir įtikinti Izraelį išvesti kariuomenę iš užimtų palestiniečių teritorijų labai sunki. Nepaisant to, kad prieš K. Pauelą atvykimą Izraelis pasitraukė iš dviejų palestiniečių centrų, Izraelio armija toliau skverbiasi į kitas Pakistano teritorijas. Aršūs mūšiai vyksta Džanino ir Nabluso miestuose, yra aukų. Arabų šalių vadovai kategoriškai reikalauja, kad Jungtinės Valstijos priverstų Izraelį nutraukti karo veiksmus prieš palestiniečius ir besąlygiškai išvesti kariuomenę. Saudo Arabijos sosto įpėdinis princas Abdula pareiškė, kad nepavykus K. Pauelą taikos misijai Jungtinių Valstijų ir Izraelio laukia katastrofiškos pasekmės.

Irakas, padidinęs premijas palestiniečių teroristų-savižudžių šeimoms nuo 10 iki 25 tūkst. dolerių, žengė dar vieną žingsnį solidarizuodamasis su palestiniečiais. Bagdado režimas 30-iai dienų nutraukė naftos eksportą. Iranas taip pat paragino arabų valstybes nutraukti naftos eksportą. Tačiau, atrodo, iš šio sumanymo nieko neišeis. Stambiausia naftos eksportuotoja Saudo Arabija atsisakė nutraukti naftos eksportą. Tą patį padarė dar dvi arabų valstybės - Kuveitas ir Kataras.

Pasaulio politikos apžvalgininkai net nedrįsta prognozuoti, kuo gali baigtis tragiški įvykiai Artimuosiuose Rytuose. Pats K. Pauelas pareiškė neturįs jokių pretenzijų, kad būtų pasiektos paliaubos tarp Izraelio ir palestiniečių. Šiaip ar taip, Jungtinės Valstijos susidūrė su labai rimta problema, nes arabų pasaulio valstybės dėl susidariusios padėties kaltina ne tiek Izraelį, kiek JAV.

Iki gyvos galvos

Sekdamas buvusių sovietinių Vidurinės Azijos šalių pavyzdžiu, kur buvę partiniai sekretoriai, pasiskelbę prezidentais, "įstatymiškai" įteisino savo buvimą faktiškai iki gyvos galvos, Baltarusijos "tėtušis" A. Lukašenka nusprendė surengti dar vieną referendumą. Svarbiausi klausimai - Deputatų tarybų likvidavimas ir prezidento A. Lukašenkos įgaliojimų pratęsimas nuo 5 iki 7 metų. Kaip pranešė opozicinis Jungtinės piliečių partijos pirmininkas A. Lebedka, šioms klausimams užmaskuoti referendume bus pateikti ir kiti klausimai. Vienas jų - dėl mirties baudmės moratoriumo.

Gubernatorius nepatenkintas

Karaliaučiaus srities gubernatorius V. Jegorovas užsipuolė Europos Sąjungą - neva ši vilkinanti sudaryti darbo grupę, kuri su Rusija turėtų spręsti Karaliaučiaus anklavo ateitį, kai kaimyninės valstybės Lenkija ir Lietuva taps Europos Sąjungos narėmis. Anot V. Jegorovo, būtina spręsti vizų režimo Karaliaučiaus krašto gyventojams klausimą bei transporto arterijų funkcionavimo reikalus. Europos Sąjunga iš tiesų susidūrė su labai rimta Karaliaučiaus problema. Šis perdėm militarizuotas anklavas kelia grėsmę ne tik artimiausiems kaimynams, visų pirma - Lietuvai. Beje, oficialiai Karaliaučiaus krašto statusas iki šiol nėra apibrėžtas jokiais tarptautiniais aktais, nors Rusija ir teigia, kad buvę Vakarų sąjungininkai atidavė Karaliaučiaus kraštą Rusijai amžinai.

Parengė Ričardas ŠALČIUS

Kreipimasis į LR Vyriausybę

LPKT bendrijos konferencija, įvykusi kovo 23 d. Vilniuje, priėmė kreipimąsi į LR Vyriausybę dėl savininkams negrąžinamų namų. Jame sakoma, jog LPKTB protestuoja prieš LR Seimo 2002 m. sausio 15 d. priimtą Nuosavybės teisių į nekilnojamąjį turtą atkūrimo įstatymo pataisą, kuri įteisina sovietų nacionalizuotų gyvenamųjų namų negrąžinimą teisėtiems savininkams. Ši pataisa pažeidžia LR Konstituciją, nes nukreipta prieš privačią nuosavybę ir prieštarauja šalies Aukščiausiojo ir Konstitucinio teismų nutartims.

Seimo nariai dėl šios pataisos kreipėsi į Konstitucinį Teismą, o LPKTB reikalauja, kad šios įstatymo pataisos vykdymas būtų sustabdytas iki Konstitucinio Teismo išvadų.

Mūsų inf.

Vilius Braženas sugrižo, nors niekada nebuvo išėjęs

Iš tikrųjų Jis niekada nebuvo išėjęs iš Lietuvos. Širdimi, protu, savo veikla Jis visada buvo su Tėvyne ir Tėvyneje. Be svyravimų, be blaškymosi, be jokio šunuodegiavimo okupantui ar kolaboruoti linkusiems tėvynainiams savo aiškia logika, kartais kandžia, neretai ir geliančia žurnalisto plunksna jis įrodinėjo, tvirtino ir gynė pagrindinį gyvenimo principą – "Nesusilpninti Lietuvos bylos!"

Gimė Vilius Braženas 1913 m. balandžio 6 d. Rygoje. 1922 m. su tėvais grįžo į Lietuvą. Studijavo elektrotechniką. Buvo aktyvus skautas, jo paties žodžiais tariant, "geriausias skautų laužavedys". Tapo Lietuvos kariuomenės leitenantu. Rašė politinius feljetonus. 1944 m. pasitraukė į Vakarų ir įsitraukė į aktyvią visuomeninę veiklą. Išleido keletą knygų.

"Tenka ir širdies skausmą bei tėvų žemės ilgesį nuslopinti, kartėlį nuryti, sentimentą nugalėti, kad nesusilpnintume Lietuvos bylos. Lietuvos partizanų motinos savyje rado jėgų neišduoti šeimos ir kaimynų, valingai praedavo pro išniekintą žuvusio sūnaus kūną, numestą turgaus aikštėje. Privalome ir mes nė per žingsnį nepasiduoti okupanto vilionėms, kad neišduotume laisvės kovos, kad neprislopintume išėvijos balso,"- kalbėjo Vilius 1975 m. Los Andžele Vasario 16-osios minėjime. Vilius Braženas - gyvas pa-

vyzdys veiklaus, nuoseklaus ir tvirto Lietuvos valstybingumo gynėjo, savo veikla jungiančio kelių Lietuvos šviesuolių kartų patirtį.

Ir šiandien solenizantas, jau gyvenantis Vilniuje, kupinas sumanymų parašyti straipsnį aktualia tema, apdoroti seniai sukauptą medžiagą naujai knygai. Jis dažnas įvairių visuomeninių ir kultūrinių renginių dalyvis ir svečias.

Linkiu Tau, Viliau, geros sveikatos, taiklios, drąsios, tiesą teigiančios plunksnos. Jos labai reikia mūsų visuomenei ypač šiais metais, kai Lietuva išėjo finišo tiesiojon, kai artėja labai reikšmingas Tėvynei ir jos piliečių ateičiai finišas Prahoje.

**Edmundas
SIMANAITIS**

NUOMONĖ

Tik noro reikia

Įsimintinos P.Cidziko pasakytos Lietuvos TV laidoje ("Prašau žodžio") mintys apie Karaliaučiaus krašto grąžinimą Lietuvai. Jo motyvas: šiame krašte gyvenę prūsai yra lietuvių gentis. Nors... istorikas (Kulikauskas) pareiškė, kad ginčų objektu tapęs kraštas Lietuvai niekada nepriklausė.

Istoriniai šaltiniai teigia, jog Prūsija Lietuvai nepriklausė, nes ją buvo užgrobę vokiečiai, o pasibaigus marui – kolonizavo. Tačiau kultūros istorija liudija kita - mūsų raštija, pirmosios lietuviškos knygos atsirado būtent čia. Lietuvos vardas rašytiniuose šaltiniuose pirmą kartą paminėtas 1009 metais. Jei prūsai nebūtų buvę pavergti, jie būtų įėję į Lietuvos sudėtį.

Keista buvo klausytis istorikų, kuris teigė, jog Lietu-

va neturi teisės į Karaliaučiaus kraštą, nes, anot jo, šis kraštas Lietuvai niekada nepriklausė, nors šiame krašte gyveno ir lietuvių. Ar turi teisę čia gyventi rusai? Jie atsirado tik po Antrojo pasaulinio karo. Miestai ir kaimai pervadinti rusų karvedžių ir sovietinių herojų vardais. Dabartiniai Rusijos vadovai nenori, kad Lietuva taptų NATO nare ir įstotų į ES, nes tai komplikuos ir Karaliaučiaus srities gyvenimą. Jau tas faktas, jog šios žemės glaudžiasi ne prie Rusijos, o ribojasi su Lietuva, liudija, kad šis kraštas ir neturėtų priklausyti Rusijai. Tokiu būdu būtų atkurta istorinė tiesa ir nekiltų ginčų.

Jei yra žmonių, kitaip manančių – padiskutuokite.

**Vincas
STEPONAVIČIUS**
Krekenava

Prezidentas V.Adamkus Seime perskaitė jau ketvirtąjį metinį pranešimą. Jo oponentai ir kritikai pranešime bandė ieškoti populizmo ir rinkimų pradžios apraiškos elementų. Nuolat buvo kartojama, kad Prezidentas faktiškai yra nusišalinęs nuo keliamų problemų sprendimo, reikalaujama gatavų receptų, kaip spręsti vieną ar kitą visuomenės skaudulį. Keliantys šiuos reikalavimus sąmoningai ar iš nežinojimo maišo prezidentūros ir vykdomosios valdžios galias, tuo klaidindami visuomenę. Premjeras A.Brazauskas skaitydamas metinį pranešimą pripažino, kad Vyriausybė kol kas dar nėra parengusi Lietuvos ateities vizijos plano. Prezidentas V.Adamkus savo pranešime kaip tik ir pabandė modeliuoti Lietuvos ateitį XXI amžiuje, kviedamas kartu ieškoti Lietuvos vietos visą laiką besimokančioje Europoje ir visame pasaulyje. V.Adamkaus metinis pranešimas pasižymėjo valstybiniu mąstymu, sąžiningumu ir nuoširdžiu susirūpinimu Lietuvai iškilusiomis problemomis.

Spartus ir sėkmingas Lietuvos judėjimas Europos Sąjungos ir NATO link tapo įmanomas tik dėl partijų nacionalinio susitarimo. Sėkminga užsienio politika – akivaizdus pavyzdys to, ką įmanoma pasiekti dirbant bendram reikalui, atsakius partinių ambicijų. Kvietimas susitarti ir bendrai spręsti Lietuvos žmonėms svarbius ir opius vidaus politikos uždavinius tapo pranešimo leit-

Kvietimas susitarti

motyvu.

Visuomenė nepasitiki partine veikla, kai priklausymas vienai ar kitai partijai atveria kelius į valdžios olimpą, kai asmeniniai ir partiniai interesai keliami aukščiau už bendražmogiškuosius. Neįmanoma susitarti visais klausimais, bet galima ir būtina ieškoti bendrų vardiklių žmonių saugumo, išsimokslinimo, valstybės valdymo klausimais. Bėda, kad kiekviena valdančioji partija bando visuomenei gyvybiškai svarbius klausimus spręsti tempdama ant savo susikurpto kurpalio, o apie nacionalinį susitarimą prabyla tik praradusi valdžią. "Kiek tai gali tęstis?" – retoriškai klausė Prezidentas.

Pabrėždamas, kad Švietimo įstatymas turi būti priimtas nacionaliniu susitarimu, V.Adamkus kartu priminė, kad vien remdamiesi praeities prisiminimais negalime kurti dabarties mokyklos. Ragino nebegrįžti prie unifikuotos, visiems vienodai privalomos "tarybinės mokyklos", kurti įvairesnių gimnazijų ir pasirenkamų profilių tinklą, kad bendrąjį vidurinį išsilavinimą įgytų kuo daugiau Lietuvos jaunimo. Tautos raidos poreikius atitinkančią švietimo sistemą sukurti sutelkiant valstybės bei privataus kapitalo investicijas.

Prezidentas V.Adamkus pasisakė už efektyvesnę socialinę paramą, kuri būtų susieta su tėvų pareiga rūpintis savo vaikais. Nesugebančios atlikti šios pareigos šeimos

turėtų sulaukti ne pinigų, bet paslaugų, ne pašalpų už vaikus, bet paramos vaikams ugdyti: nemokamo, bet privalomai lankomo vaikų darželio, vaikų maitinimo ir net stipendijų, skiriamų vaikams bendrojo lavinimo mokykloje. Teisėsaugos institucijos buvo paragintos operatyviau reaguoti į nusikaltimus vaikams, taip pat skirti didesnę dėmesį pačių nepilnamečių nusikalstamumui.

Savo pranešime palietęs per 20 aktualiausių Lietuvai ir jos žmonėms temų, V.Adamkus nurodė ir vieną iš svarbiausių priežasčių, kodėl šiandien stringa daugelis reformų. Tai politinės valios stoka. Palyginti švelni ir konstruktyvi valdančiosios daugumos kritika paaiškina politiniu brandumu susidariusioje situacijoje, kai valdančioji dauguma turi beveik absoliučią valdžią visose valdymo grandyse. Ir tik susitarimo paieška, o ne beatodairiška kritika gali garantuoti geriausią rezultatą.

Vengdamas aštriai kritikuoti valdančiąsias partijas, V.Adamkus siekia kompromiso su visomis politinėmis jėgomis. Kai kas tai vadina įžanga į rinkimų kampaniją ir kaltina, kad Prezidentas neatskleidžia savo planų. Šito dabar daryti kaip tik V.Adamkus ir negali, nes tuomet bet koks jo žingsnis būtų vertinamas per rinkiminę ir populizmo prizmę. Teks pakentėti iki vasaros pabaigos.

Juozas KUNDROTAS

Apskundė Seimo priimtas pataisais

Lietuvos Respublikos namų ir žemės sklypų savininkų sąjungos pirmininkas M.Vitkauskas, Lietuvos žmogaus teisių gynimo asociacijos komiteto pirmininkas prof. A.Dumčius, LPKTS valdybos pirmininkas A.Lukša ir kitų organizacijų atstovai apskundė tarptautinėms organizacijoms Seimo priimtas Piliečių nuosavybės teisių į išlikusį nekilnojamojį turtą įstatymo pataisais.

Spausdiname kreipimosi-prašymo tekstą.

Gyvename dvyliktuosius Lietuvos Nepriklausomybės metus. Lietuva ruošiasi tapti NATO ir Europos Sąjungos nare. Tačiau vis dar nusikalstama savo šalies žmonėms. Pažeidžiama prigimtinė žmogaus teisė – teisė į privačią nuosavybę, demokratiją ir laisvę, taip pat LR Konstitucijos 23,29 str., žmogaus teisės, LR Civilinis Kodeksas, LR Aukščiausiojo ir Konstitucinio teismų nutartys, Lietuvos 1996 05 24 pasirašytos Europos žmogaus teisių ir laisvių konvencijos I protokolo 1 str. bei Visuotinės žmogaus teisių deklaracijos 17 str., prieštaraujama Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės Kovo 11-osios Aktui ir kitiems

aktams, ginantiems žmogaus teises, bei Kopenhagos kriterijaus daliai. Lietuvos valstybė nesilaiko, nevykdo prisiimtų įsipareigojimų atkuriant istorinį teisingumą, t.y. grąžinant Lietuvos žmonėms okupantų nacionalizuotą nekilnojamojį turtą. Lietuvos parlamentas 2002 01 15 priėmė savo esme sovietinį įstatymą, pagal kurį nacionalizuojamas visas nekilnojamoji turtas, t.y. ir tas, kuris po 1991 m. jau buvo grąžintas teisėtiems savininkams. Taigi Seimas, nepaisydamas Lietuvos Prezidento veto, prieš savininkų valią nori įvykdyti antrašą nekilnojamojo turto nacionalizaciją. Dėl to supriešinti žmonės, o tai gali sukelti

ti neramumus valstybėje - kerštavimą, nekilnojamojo turto naikinimą.

Lietuvos namų ir žemės savininkai pasiryžę kovoti ir ginti privačią nuosavybę bet kokiomis priemonėmis ir ne leis antrą kartą įvykdyti sovietinės nacionalizacijos.

2002 02 26 JAV ambasadoriaus prie NATO N.Bernso vadovaujama delegacija per susitikimą su premjeru A.Brazausku pareiškė, kad NATO šalys iki Prahos viršūnių susitikimo ypatingą dėmesį kreips į tai, kaip Lietuvos valstybė mažins korupciją ir spręs istorinio teisingumo klausimą, susietą su nuosavybės teisių atkūrimu.

Gerbiami užsienio šalių vadovai, prašome atkreipti dėmesį į Lietuvoje vykstančius šiurkščius žmogaus teisių bei demokratijos pažeidimus privačios nuosavybės srityje. Prašome atsiųsti tarptautinę komisiją minėtiems žmogaus teisių pažeidimams nustatyti.

Skaitytojų balsai

Aptarta veikla

LPKTS Varėnos skyriuje įvyko ataskaitinė-rinkiminė konferencija, kurios metu apžvelgta, kas atlikta per pastaruosius dvejus metus. Ataskaitinį pranešimą perskaitė LPKTS Varėnos skyriaus pirmininkas V.Kaziulionis. Savo ataskaitoje jis nemažai dėmesio skyrė rajone vykstančiam politiniam judėjimui, partijų veiklai.

- Apmaudu, kad prieš rinkimus visos rajono partijos žmonėms žada aukso kalnus, o po jų dingsta iš akiračio, - sakė V. Kaziulionis. - Vienintelė Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, konkrečiau kalbant, Varėnos skyrius, stengiasi dirbti žmonių gerovei, atlieka svarbų idėjinį auklėjamąjį darbą.

Varėniškiai atgaivino kruviną pokario metų istoriją, tinkamai įprasmino laisvės kovas ir kovotojų atminimą. Įrengtos granito plokštės, kuriose įrašytos žuvusiųjų pavardės (apie 700), pastatyta keliolika paminklų, keli šimtai kryžių ir koplytstulpių, perlaidoti partizanų

palaikai. Rajono moksleiviai aktyviai dalyvauja rašinių apie laisvės kovas ir kančių istoriją konkurse, yra pelnę prizines vietas.

Konferencijos dalyviai, LPKTS Varėnos skyriaus tarybos nariai susirūpinę žmonių pasyvumu. Ypač kai renkama vietinė valdžia ar šalies parlamentas. Ne kartą pasisakymuose buvo akcentuota, jog Varėnoje yra per tūkstantis politinių kalinių ir tremtinių, o rinkimuose dalyvauja šiek tiek daugiau nei pusė. - Privalome konsoliduotis ir aiškinti žmonėms, už ką jie turėtų balsuoti, kad išrinkti savivaldybių tarybų ir Seimo nariai gintų paprastų žmonių interesus, - kalbėjo V.Kaziulionis. - Ar ir toliau rinkime tuos, kurie mus apgavo?

Kadangi Lietuvos teritorija buvo suskirstyta į devynias partizanų kovines apygardas, todėl nūtarėta kiekvienoje jų eilės tvarka rengti susitikimus, kviešti politinius kalinius ir tremtinius, partizanus. Renginius pavadinti "Partizanų

nu kovų takais". Praėjusiais metais susitikimas įvyko Tauro apygardoje, šiemet numatomas Dainavos partizanų apygardoje. Tai buvusi kovingiausia ir gausiausia partizanų apygarda. Renginio šeiminkai - varėniškiai. Vasarą bus pastatytas paminklas 1949 metais žuvusiems partizanams prie Pabezninko ežero, numatyta įamžinti partizanų vado Jono Jakubavičiaus-Rugio atminimą.

Konferencijoje dalyvavo LPKTS valdybos pirmininkas A.Lukša. Jis kalbėjo apie artėjančius savivaldybių ir prezidento rinkimus, pasidžiaugė, kad sėkmingai renkama partizanų bunkerų registracijos vietų medžiaga ir rengiamasi išleisti almanachą.

LPKTS Varėnos skyriaus konferencija išrinko naują tarybą, susidedančią iš 13 asmenų. Skyriaus pirmininkas V.Kaziulionis dėl pablogėjusios sveikatos atsisakė toliau eiti šias pareigas. Pirmininku išrinktas Juozas Ciūnis. Konferencijos delegatai naujam skyriaus vadovui linkėjo sėkmingo darbo.
Rožė GUDACIAUSKIENĖ

dūrus su skaudžia praeitimi reikėtų pasielgti? Manau, teisingas poeto M.Martinaičio pasiūlymas: aiškiau nusakyti K.Kubilinsko praeitį esamoms ir ateinančioms kartoms, nieko nenuslepiant.

Tai padaryti nėra lengva. Štai Marijampolės rajono laikraštis "Suvalkietis" rašo: "Jei žiūrėsime iš esmės, tai joks centras (turima omeny LGGRTC) nėra teismo institucija ir jo išvados negali būti priimtoms kaip nuosprendis" (autorė - M.Izokaitienė). Štai kaip? Argi Lietuvos ypatingajame archyve laikomi dokumentai, MGB 2-N valdybos viršininko I.Počkoj pažymos, agento Varno pranešimas (1949 m. kovo 15 d.) ir kiti dokumentai šmeižikiški? Ar Seimo nariai A.Stasiškis, J.Listavičius neturi teisės kalbėti apie Gižų gyvenvietės reikalus?

Keista, kodėl istorikai, mokytojai, rašytojai slepia K.Kubilinsko padarytas niekšybes? Jos jau kyla į viešumą. Tik dar skausmingiau. Net Gižų gyvenvietės ir aplinkinių kaimų žmonės sako nieko nežinoję apie savo kraštiečio padarytas niekšybes. Juk tylėjimas - nusikaltimas istorijai.

Kostas JANULAITIS
Vilkaviškis

mus ir "išklerusį vežimą restauruoti". Laukti nėra ko, nes artėja prezidento bei savivaldybių rinkimai.

Bendrijos vadovybei norėtusi priminti, kad visuomeninė organizacija be savo spaudos leidinio niekas. Ir LPKT bendrija galėtų turėti savo laikraštį, panašų į savaitrašį "Tremtinys", kuriame atsispindi Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos veikla, rašoma apie šalies politinį, ekonominį gyvenimą, spausdinami tremtinių prisiminimai, apžvelgiami istoriniai įvykiai.

Romualdas GRIGALIS
Vilnius

Sekmadienio
susimąstymui

"Jūs jiems duokite valgyti"

(Šv. Raštas)

Daug ginčijosi žydų ir romėnų tautos, kas yra Jėzus? Jėzaus stebuklai labai erzino tuos, kurie ne to tikėjosi iš Jėzaus. Žydai norėjo tokio valdovo, kuris nuverstų romėnų valdžią, išaukštintų išrinktąją tautą, kaip skelbė senųjų pranašų pranašystės, ir būtų sukurta galinga Izraelio valstybė. O Jėzaus kalbos vis nukrypavo į Dievo karalystę, apie Dievo įstatymų įgyvendinimą, o ne apie įstatymų apėjimą. Kai Jėzus kalbėdamas apie Dievo karalystę pamatydavo suvargusias ir alkanas minias žmonių, pirmiausia liepdavo savo mokiniams juos pavalgydinti. Ir tik kai žmonės būdavo pailsėję ir pavalgę, jiems kalbėdavo. Iš Jėzaus mokymo nėra išbraukta socialinė rūpyba žmogumi. Kartą apaštalai pasiskundė, kad susirinkę žmonės neturi maisto, tada Jėzus savo mokiniams pasakė: "Jūs duokite jiems valgyti". Apaštalai buvo Jėzaus mokiniai, turėjo pasirūpinti ir numatyti padėti. Užuot pasirūpinę, mokiniai tikrai pasielgė žydiškai, sakydami: "Mokytojau, Tu juos atleiski, kad jie patys nuėję į kaimus nusipirktų maisto".

Būti Jėzaus mokiniu - tai ne tik sekti iš paskos Jėzui, bet vykdyti Jėzaus valią. Ir šiandienos žmogui labai lengvai išsprūsta teisinimasis, kad jis tiki Dievą. Dievu tiki ir velnias, kuris gundė Jėzų pasaulio valdžiomis ir valdžių įstatymais. Jėzaus mokiniai turi gyventi tikėjimu Dievu ir tuo, ką jie patys skelbia. Kaip skelbė vienas iš vyskupų velykiniame sveikinime, krikščionių tikėjimą Lietuvoje išpažįsta 80 proc. tikinčiųjų. Vadinasi, 80 proc. Lietuvos gyventojų, jei jie gyventų krikščioniškai, taip kaip mokė Kristus, turėtų gyventi gerai. O prieš pradėdami aiškinti Jėzaus mokslą, turime ir konkrečiai parodyti, kaip atrodo gyvenime tas Jėzaus mokslas. Kada nelaimė paliečia žmogų, jis pamiršta didžiulius krikščionybės nuopelnus pasaulio valstybėms. Į bėdą patekusiam žmogui pakanka, kad kas nors juo pasidomėtų, ranką ant peties uždėtų ir pasidalytų jo bėdomis. Ačiū Dievui, kad apaštalai visus su Jėzumi susijusius įvykius aprašė Evangelijoje ir išsaugojo ateities kartoms.

Tais keliais, kuriais vaikščiojo Kristus, šiandien, po 2002 metų, važinėja tankai. Jų šūviai nukreipti į Jėzaus Gimimo bažnyčią. Žydų žiniasklaida informuoja viena apie šiuos įvykius, o bažnyčioje pasislėpę nuo teroro katalikai pasauliečiai bei 40 pranciškonų vienuolių mobiliaisiais telefonais pasaulį informuoja, kad į juos šaudoma. Šaudoma ir į kitus vienuolynus.

Kristaus Vietininkas Jonas Paulius II balandžio 7 d. paprašė pasaulį melstis už taiką ir kad būtų nutrauktas smurtas. Tad ar kuo padėtų netikinčiam žmogui net ir vėl pasirodęs Jėzus? Jis pasakytų tą patį: duokite pavalgyti žmonėms, leiskite pailsėti ir nešaudykite į juos, o tada kalbėkitės ir spręskite, ko labiau reikia klausyti - žmonių ar Dievo įstatymų.

TAUTGINAS

Kam ta demagogija?..

Pastaruoju metu spaudą, TV laidas užtvindė prieštaringi rašiniai, poeto Kosto Kubilinsko padarytų niekšybių komentarai. Norėčiau priminti kai kuriuos šios tragedijos, įvykusios prieš 53 metus, momentus ir dienos šviesoje parodyti kitus poeto "žygdarbius".

Tragedija Kalesnyku miške įvyko 1949 m. kovo 7-osios rytą. Labai atsakingai pareiškiu, kad K.Kubilinskas ir A.Skinkys bunkeryje nušovė miegantį partizaną D.Labenską-Kariūną, po to nuvyko į Alytų ir pakvietė baudėjus. Jie sėdo į mašinas ir atvyko į nurodytą vietą miške. Čia susprogdino Žai-bo bunkerį, kuriame buvo vadas V.Voveris, partizanai V.Kazlauskas, J.Kazlauskas ir P.Šilanskas. Kareiviai iš Dainavos apygardos vado Kariūno bunkerio paėmė automatą, šautuvą, granatų, tris spausdinimo mašinėles, du rotatorius, topografijos aparatą, raciją ir visus dokumentus.

K.Kubilinskas ir A.Skinkys savo išdavikišką darbą atliko labai uoliai. Net Operos teatre buvo pasirengę suimti pažįstamą partizanų ryšininką, tačiau šis laimingai pa-

spruko. Vienas mano pažįstamų papasakojo tokį epizodą:

- Gyvenau nelegaliai Vilniuje. Man būtina reikėjo paso. Kartą sutikau mokyklos draugą Kostą Kubilinską. Jis nurodė adresą, kur man galėtų padėti. Sutartu laiku nuėjau į butą, kur man turėjo padaryti pasą. Čia jau laukė saugumiečiai.

Valstybinio Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro informacijoje rašoma: "... todėl pagrįstai galime teigti, kad MGB 2-N valdybos suorganizuotoje Dainavos štabo sunaikinimo operacijoje dalyvavo į Dainavos apygardos štabą 1948 m. infiltruotas LSSR MGB 2-N valdybos agentas Varnas (Kostas Kubilinskas). Būtent jo pagalba buvo nužudyti penki partizanai." Dar yra žmonių, kurie gali tai paliudyti.

Kodėl apie šias niekšybes prabilta tik dabar? Gal ir teisus poetas A.Baltakis sakydamas: "... tas, kuris smerkia, pats turi "uodegą". Ir reikėtų pridurti: tas, kuris teisi-na išdavikus ir žudikus, taip pat turi "uodegą". Svarstome todėl, kad skaudu. Kad nežinome, kaip susi-

Atėjo laikas vienytis

Lietuvos politikai daug dėmesio skiria partijų vienijimuisi. Susivienijus atsiras galimybė įgyvendinti partijų programas, vadovams - pakilti į valdžios aukštumas.

Šalyje veikia trys pagrindinės politinių kalinių ir tremtinių organizacijos: Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga - politinė organizacija; Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių bendrija - visuomeninė organizacija; Lietuvos politinių kalinių sąjunga - politinė organizacija.

Visos jos turi savo pirmininkus,

valdybas ir sprendžia politinius bei ekonominius šalies klausimus, dažnai prieštaringus. Tad ar ne laikas susėti visiems už bendro stalo ir pagvildinti organizacinius, politinius klausimus, tartis, kaip susivienyti į vieną stiprią politinę organizaciją?

LPKTS ir LPKTB tikslinga susivienyti į vieną stiprią politinę organizaciją, kuri imtųsi spręsti konkrečius politinės veiklos, ekonomikos bei kitus klausimus. Bendrijos pirmininkui laikas pagalvoti apie organizacinės veiklos trūku-

Janina SEMAŠKAITĖ

Pijus KRUŠINSKAS

Vynas kriausių taurėse

Pabaiga.
Pradžia Nr. 10

Dievas saugojo

“Dievas tikrai mane saugojo šitą liūdną Juozo Lukšos žūties dieną. Mūsų nesustabdė kareiviai. Taksi mes paleidome dar prieš įvažiuojant į Garliavą ir toliau pėsčiomis ėjome keliolika kilometrų Degimų kaimo link. Susitikom su partizanais Degimų palaukėje. Gaila, daugiau aš Prano Kižio nemačiau. Vėliau sužinojau, kad jis žuvo. Nuo tų įvykių praėjo gal dveji metai. Mano šeiminkė perdavė laiškėlį, kurį jai atnešė nepažįstama moteris. Aš buvau kviečiama nurodytu laiku ateiti ten... “kur gėrėm kriausių vyną”. Labai keistas kvietimas. Laiškėlį galėjo parašyti tik žmogus, žinojęs apie mūsų su Juozu Lukša ir dailininke Albina Makūnaite susitikimą. Neabejojau, kad manimi vėl domėjosi saugumas. Jie tikriausiai nežinojo mūsų susitikimo vietos, juk ne kiekvieną kartą gerdavom vyną iš kriaušės taurių. Tačiau tie, kurie atsiuntė laiškėlį, tikriausiai žinojo arba įtarė, kad tame susitikime būta merginų. Dailininkė Albina irgi pasakė, jog niekam nėra prasiitarusi apie mūsų pasimatymą su Juozu. Ji net buvo užmiršusi tas kriaušes ir vyną. Gal kuris nors iš tame pasimatyme buvusių dviejų nepažįstamų vyrų kam nors prasiitarė apie susitikimą? Nenuėjau kviečiama. Greit atėjo antras laiškėlis su tokiu pačiu kvietimu ateiti į pasimatymą miške, kur gėrėme iš kriausių vyną. Tada aš jau žinojau, kad Juozo gyvo nebėra. Buvo žuvę ir kiti mūsų kaimo partizanai, kurie būtų galėję manęs ieškoti. Dailininkė man dar pasakė, jog po to įsimintino pokalbio miške ji paėmusi Juozo eilėraščius ir nuvežusi pas savo seserį į kaimą paslėpti. Mat grįžusi iš susitikimo su Juozu pastebėjo, kad jos butas sekamas saugumiečio. Gal mus abi jau sekė, tačiau nežinodami nieko konkretaus nepajėgė išaiškinti. O man taip ir liko paslaptis, kas, kaip ir iš ko sužinojo apie pasimatymą su Juozu, kriaušes ir vyną”.

Kitai gyventi negalėjo

Greit partizaninis judėjimas Lietuvoje buvo užgniauztas. Daug vyrų žuvo

miškuose, kiti – mirties lageriuose. Albinos nesusekė, tačiau ji liko pairusios sveikatos, dėl nuolatinės įtampos ir pavojų tapo nervinga, persekiojo visą pokario kartą lydėjusi baimė. Ryšininkė nesureikšmina savo veiklos, ji tik padėjo visiems, kam tuo metu jos pagalba buvo reikalinga. Paklausta, ar norėtų sugrąžinti savo šešiolikos metų jaunystę, nedvejodama atsako: ne! Nenorėtų, nors gerai žino, kad nebūtų galėjusi gyventi kitaip. Likimas nepagailėjo Albinai Vilkaitei visų gyvenimo spalvų – džiaugsmo ir skausmo, pavojų ir gražiausių prisiminimų apie suiktus žmones. Daug išgyveno, daug suprato, daugeliui padėjo sunkią valandą, bet ir jos žmonės neužmiršo: baigusi Veiverių gimnaziją, padedant dėstytojai Valeikienei, ji įstojo į Kauno felčerių – akušerių mokyklą. Įgijusi specialybę, 44 metus dirbo Kauno stomatologinėje poliklinikoje. Užaugino dukrą Jolantą – ji dailininkė, Vilniaus pedagoginiame universitete veda dizaino užsiėmimus būsiniams pedagogams. Be patirtų pavojų, gyvenimas ryšininkei padovanojo neužmirštamų susitikimų akimirkas, leido pajusti kovos už laisvę dvasią.

Neišduokim laisvės kovotojų idėjos

“Tačiau ryškiausias mano atminty išliko svajotojo ir kovotojo, mąstytojo ir tikro tautos didvyrio Juozo Lukšos paveikslas, – sako Albina. – Jis kūrė eiles, tapė. Harmoningai derinosi menininko ir kario bruožai. Kartais pamąstau, ar apdovanotam daugeliu gabumų žmogui lemtis nebuvo pernelyg negailastinga? Bet... ir poezija, ir tapyba be laisvės ir kovos – taip pat nieko verta. Niekada neišblanks atminty mūsų paskutinio susitikimo įspūdis ir tą aukštinį rudenį išgertas vynas iš kriausių taurių. Paskutinį Juozo rudenį...”

- Atsisveikinu su nuoširdžia, jautria moterimi, buvusia partizanų ryšininke. Nežinau, ką jai norėtų pasakyti skaitytojas. Tik nenuvertinkim, neišduokim laisvės kovotojų idėjos dabar, kai mūsų jau niekas nešauo ir neveja iš gimtųjų namų.

Skaudžius įvykius prisimenant

Pabaiga.
Pradžia Nr. 12

Teisme balandžio mėnesį aš paklausiau, kur K.Brazaitis. Atsakė, kad kalėjime mirė. O grįžęs iš lagerio jį radau sveiką ir gyvą.

Kačerginės likvidavimo planas žlugo, tad teko paskubom pakeisti. Jį įvykdė 1946 m. rugsėjo 30 dieną Stasio Jakštavičiaus grupė. Aš tada jau buvau Komijos lageriuose.

1996 m. sausio 24-osios naktį S.Jakštavičiaus grupė apsupo Veiverių milicijos ir sribų būstinę, apšaudė. Nepavykus likviduoti pasitraukė. Tada kariuomenė ir Veiverių sribai apsupo mano tėviškę. Ten gyveno ir Stasio Jakštavičiaus žmona Agota. Jai buvo padaryti dokumentai, kad galėtų gyventi Kaune. 1946 m. sausio 26-osios rytą S.Jakštavičius nešė žmonai tuos dokumentus. Jis nežinojo apie apsuptį. Atėjęs iš miško kieme pamatė budintį sargybinių ir jį nušovė. Pats sužeistas pabėgo. O mano mama Natalija Krušinskienė, brolis Gediminas, sesuo Justina, 10-metis broliukas Jo-

nas buvo suimti ir žiauriai tardomi. Turta, gyvulius išvežė į Veiverius, o visa kita sudegino. Viena sesutė tebuvo trejų metų, negalėjo pėsčios žiemos metu varyti, tai kareiviai ją nunešė pas kaimyną Brazaitį ir paliko.

Po apklausos Veiveriuose mano šeimą ir Agotą Jakštavičienę išvežė į Marijampolės kalėjimą. Nepilnamečius brolius ir seserį po 3 mėnesių tardymo paleido. Mamą N.Krušinskienę ir A.Jakštavičienę nuteisė po 10 metų lagerio ir išvežė į Komiją.

Jaunesnieji broliai, grįžę iš Marijampolės, neturėjo kur gyventi. Juos globojo partizanai ir kaimynai.

1946 m. rugpjūčio mėnesį, kai broliai šiek tiek aptvarkė tėviškės pastatus, kad galėtų gyventi, buvo apsupti kariuomenės. Vienas kareivis paprašė atsigerti. Kada brolis Gediminas pasėmęs puodelį vandens padavė kareiviui, šis pasisveikino ir liepė būti labai atsargiems. Paklausė, kur aš ir mama. Brolis atsakė, kad suimti ir nieko apie mus nežinąs. Tai buvo buvęs partiza-

nas Justinas Samuolis. Jis – buvęs Lietuvos kariuomenės leitenantas, vėliau tarnavo sovietinėje kariuomenėje, o jai traukiantis pasiliko Lietuvoje. Užėjus vokiečiams, stoji į savisaugos batalionus, iš kurių pasitraukė. 1944-ųjų pabaigoje jis kartu su S.Jakštavičiumi – jau partizanų subūrimo organizatoriai. Norėjo būti išrinktas Geležinio Vilko būrio vadu, tačiau juo tapo A.Arlauskas. O Žiemkelio kautynėse buvo pastebėta, kad J.Samuolis ir Vytautas Radvila nešauo į sovietinę kariuomenę. Vėliau, 1947 m. rudenį, suimta mano sesuo (kaip ryšininkė) Kauno saugume per tardymą matė J.Samuolį. Jį Kauno saugume mtydavo dar 1976 m. Pagal archyvinis bylos duomenis, 1945 m. rugsėjo 7 dieną Kaune, Panemunėje, pas žmonos seserį, Vytauto Radvilos išduotas, J.Samuolis buvo suimtas. Per tardymą prisiėmė aplinkinėse teritorijose visas partizanų vykdytas operacijas. 1945 m. gruodžio 10 d. nuteistas mirties bausme.

(keliamą į 7 psl.)

LGGRTC centro Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia pretendentų rezistentų vardui gauti sąrašą

Tęsinys

Pranciškus Viskontas (po mirties), ryšininkas, Kretingos apskr. Kartenos valsč. Žemaičių apyg. Kardo rinkt. 1946-1948 m.

Bronislava Višinskienė-Mikaitė, partizanė, Rokiškio apskr. Obelių valsč. Balio Papeikio būrys 1944-1946 m.

Vladas Zabiela, sukilimo dalyvis, Kaunas 1941 06 22-28

Juozapas Zabukas (po mirties), pogr. organ. narys, Utenos apskr. ir valsč. 1940-1944 m.; ryšininkas, 1944-1948 m.

Juozas Žvirždinas (po mirties), rėmėjas, Telšių apskr. ir valsč. 1949-1950 m.

* * *

Adolfas Andrijauskas (po mirties), sukilimo dalyvis, Imbrado valsč. Zarasų apskr. 1941 06 22-28

Algirdas Andrijauskas, ryšininkas, Salako valsč. Zarasų apskr. Vytauto apyg. Lokio rinkt. Vyties kuopa 1949-1951 m.

Pranė Balžekienė-Kunseviciūtė, ryšininkė, Pabaisko valsč. Ukmergės apskr. Didžiosios Kovos apyg. B rinkt. 1945-1951 m.

Stanislovas Batutis (po mirties), partizanas, Šiluvos valsč. Raseinių apskr. 1944-1945 m.

Marija Bernotienė-Bražionytė, ryšininkė, Anykščių apskr. Vytauto apyg. Liūto rinkt. Kirvio Šaulio, Saulio būriai 1945-1951 m.

Jonas Blavieščiušas (po mirties), partizanas, Linkuvos valsč. Joniškio apskr. Paltaroko būrys 1944-1946 m.

Vladas Brazijonis, karys, Marijampolė, Vietinė rinktinė 1944 03 – 1944 04

Antanas Čižauskas (po mirties), partizanas, Pagirių valsč. Ukmergės apskr. 1944 m.

Pranas Eidukis (po mirties), sukilimo dalyvis, Švėkšnos valsč. Tauragės apskr. 1941 06 22-28

Eleonora Franckevičienė-Gailiūtė, ryšininkė, Šiluvos valsč. Raseinių apskr. Kęstučio apyg. Gulbės būrys 1948-1950 m.

Stasė Gelažnikienė-Cirtautaitė, ryšininkė, Plungės valsč. Telšių apskr. Žemaičių apyg. 1944-1947 m.

Henrikas Jaškūnas, pogr. organ. narys, Panevėžys, “Raudonoji kaukolė” 1945-1947 m.; Jonava, antitarybinė org. “Už laisvą Lietuvą” 1976 m.

Zenonas Jocius (po mirties), partizanas, Raseinių raj. Kęstučio apyg. Vaidoto rinkt. Algimanto būrys 1947-1951 m.

Kazimieras Jočys (po mirties), partizanas, Panevėžio apskr. Algimanto apyg. 1944-1946 m.

Stanislavas Keraitis (po mirties), partizanas, Troškūnų valsč. Anykščių apskr. Algimanto apyg. Kuprio būrys 1944-1948 m.

Kazimieras Kiela (po mirties), partizanas, Vadoklių valsč. Panevėžio apskr. Vyčio apyg. A.Smetonos būrys 1945-1948 m.

Genovaitė Laimutė Kisielienė-Amalevičiūtė, ryšininkė, Šeduvos valsč. Radviliškio apskr. Prisikėlimo apyg. 1950-1952 m.

Leonas Klišys (po mirties), partizanas, Juodupės valsč. Rokiškio apskr. 1944-1945 m.

(B. d.)

Atsiliepiamus apie šiuos kandidatus siųskite adresu: LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino 40, Vilnius. Pasiteirauti tel. 31 41 57.

Pijus KRUŠINSKAS

Skaudžius įvykius prisimenant

(atkelta iš 7 psl.)

Kaip jau minėjau, J.Samuolis dirbo saugume. Tačiau Nepriklausomybės laikais Kauno saugumo archyvuose dokumentuose tokio dirbusio J.Samuolio neradome. Jis po "sušaudymo", matyt, jau buvo pasikeitęs pavardę.

Dar vienas paslaptinas įvykis: 1944 m. nusileidus desantininkams, archyvuose parašyta, kad jų buvo 4, o faktiškai tebuvo 3 – du iš Kybartų, o trečiasis iš Kazlų Rūdos, vietinis, pažįstantis vietovę ir apylinkes – Vincas Ališauskas. Tačiau jo ir konteinerio taip ir neradome. Mes su Kęstučiu Kasparu šį įvykį tyrinėjome. Kadangi apie desantininkų nusileidimą turėjo nie-

kas nežinoti, o vis dėlto jie buvo apšaudyti, tai aš "Laisvės kovų archyvo" 26 numeryje parašiau, kad trečiasis buvo KGB agentas ir nusileidęs perėjo į savo struktūras. Po leidinio išleidimo, už mėnesio, pas mane atėjo V.Ališausko sesers vyras ir pasakė, kad Vincą Ališauską Amerikoje perskaičius tą straipsnį ištiko infarktas ir jis guli ligoninėje.

Pasirodo, Vincas Ališauskas kilęs iš Papiilvio k., o ne iš Kazlų Rūdos, kaip įrašyta archyve. Jo vardu buvo nuteistas kažkas kitas. O p. V.Ališausko labai atsiprašome, nes tai atsitiko dėl archyvuose įrašytos klaidingos informacijos.

Tai, kas vyko Krušinskų kaime, neaprašyta išleistuose

leidiniuose.

Minėtasis Vytautas Radvila kilęs nuo Zapyškio. Jis nuo pat pradžių palaikė ryšius su NKVD ir kaip "partizanas" turėjo padėti sunaikinti S.Jakštavičiaus vadovaujamus būrius. Patį S.Jakštavičių buvo numatyta paimti gyvą. Vėliau V.Radvila buvo suimtas ir nuteistas. Grįžęs iš lagerio gyveno Tauragėje. Stasį Jakštavičių-Katiną 1947 m. rugsėjo mėnesį NKVD pasisekė paimti gyvą ir kankinant išgauti daug žinių. Jį tardant dalyvavo ir Justinas Samuolis. S.Jakštavičius buvo nuteistas 25 metams lagerio. Grįžo į Lietuvą, dabar miręs. S.Jakštavičiui buvo suversta visa kaltė dėl sovietinei valdžiai padarytos žalos.

Pripažinimas

Kol kas nedidelio tonažo refrigeratoriniai laivai neturi ledo gamybos įrangos. Šviežia žuvis patiria gamtinį nuostolį iki 1 proc., genda skonis. Ledas, gaminamas krante, kelia žuvies savikainą.

Įrangą ledų gaminti laive pasiūlė buvęs tremtinys, jūrų kapitonų klubo narys Antanas Bunevičius. Jo pasiūlyta pramoninio dizaino įranga įregistruota Lietuvos valstybiniame patentų biure.

Mūsų inf.

Autoriaus atsiprašymas

Antano Šimėno knygoje "Bolševizmo byla", 230 puslapio 5-oje pastraipoje, parašyta netiesa apie Petrą Lūžą, gyvenantį Marijampolėje. Šioje pastraipoje Petras Lūža neteisingai pavadintas agento Maskva broliu, jis taip pat nebuvo ir ryšininkas Šaulys. Šioje pastraipoje kalbama apie kitą asmenį. Nuoširdžiai atsiprašu už gerbiamo Petro Lūžos apšmeižimą.

Antanas ŠIMĖNAS

Patikslinimas

Kovo 14 d. "Tremtinio" (Nr.11(489)) straipsnyje "Tragedija, įvykusi prieš 50 metų" yra netikslumas. Tarp kalėjusiųjų iš Jurginsko rajono vietoje Zigmo Rakausko įrašytas Ragelis. Toks Ragelis tikrai nekalėjo. Zigmą Rakauską (miręs 2000 02 11) buvo gavęs 25 m. lagerio ir kalėjo su kitais minimais vyrais.

Jadvyga RAKAUSKIENĖ

Padėka

Dėkojame šauliams, partizanams, politiniams kaliniams, giminėms, padėjusiems palydėti į Amžinojo poilsio namus Joną Sendziką.

Artimieji

Skelbimai

Kviečiame

Balandžio 12 d. "Žemaitija – lietuvių energijos šaltinis". Aplankome Bijotus (Baublius), Orvydų sodybą. Kretinga – Tiškevičiaus rūmai ir žiemos sodas, Mažasis Lurdas. Šventoji – UAB Sveikatingumo centras "Energetikas". Maudynės uždarame baseine. Kaina 39 Lt.

Balandžio 12-14 d. ekskursija į Šiaurės Lenkiją. Olštynas (ežerų kraštas), Žalgirio mūšio laukas, Malborgas, Vyslos Nerija, Fromborgas, Šv.Lipkos vienuolynas. Maudynės Tropikanoje. Kaina 170 Lt.

Balandžio 20 d. "Ryga. Aqvalandija – vandens atrakcionų parkas". Ekskursija po Rygos senamiestį. "Lido" – pramogų parkas (įėjimas nemokamas), nacionalinė latvių virtuvė. Aqvalandija – baseinai, soliariumas, garo pirtis. Kaina 49 Lt.

LPKTS šeimų nariams 10 procentų nuolaida. Registruotis tel. (8-37) 321593 arba adresu: I kab., II a., Laisvės al. 39, Kaune. I – 13-18 val., II-IV ir VI – 10-15 val.

Balandžio 12 d., penktadienį, 13 val., **Kaišiadorių rajono Pašulių miške**, buvusio Kardono eiguvos vietoje, bus šventinamas stogastulpis dvylikai partizanų, žuvusių 1945 04 12 nelygioje kovoje su NKVD ir sovietinės reguliariosios kariuomenės daliniais.

Balandžio 14 d. 10 val. Prienų bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už žuvusius partizanus, mirusiuosius tremtyje, lageriuose.

11 val. "Ažuolo" vid. mokykloje vyks LPKTS Prienų skyriaus ataskaitinė-rinkiminė konferencija. Vyks vakaronė.

LPKTS Prienų sk. taryba

Balandžio 20 d. 11 val. Kauno karininkų ramovės salėje vyks LLKS Tauro apygardos ataskaitinė-rinkiminė konferencija.

Kviečiame dalyvauti visus Tauro apygardos ribose gyvenančius buvusius partizanus ir kovų dalyvius. Turėkite nario pažymėjimą.

Tauro apyg. taryba

Balandžio 20 d. (šeštadienį) Ukmergėje vyks Didžiosios Kovos apygardos "B" rinktinės partizanų ir ryšininkų rinkiminis susirinkimas. 12 val. Švč. Trejybės bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios.

Kviečiame dalyvauti.

ILSĖKITĖS RAMYBĖJE

Albinas Proškus 1929-2002

Gimė Prienų raj., Pakrovų k. Areštuotas ir 1952 04 16 nuteistas 25 metams. Kalėjo Karagandos sr. lageriuose iki 1956 06 14. Sugrįžęs į Lietuvą vedė. Užaugino sūnų ir dukrą. Gyveno Kaune.

Palaidotas Petrašiūnų kapinėse. Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS Kauno skyrius

Marytė Rudminaitė-Gerdauskienė 1928-2002

Gimė Obelyno k., Šilalės valsč., Tauragės apskr. Buvo partizanų ryšininke. Ištekėjusi gyveno Pakoplyčio k. Užaugino 2 dukras.

Palaidota Šilalės kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS Šilalės skyrius

Juozapas Janušonis 1932-2002

Gimė Gudelių k., Pandėlio valsč., Rokiškio apskr., gausioje šeimoje. 1947 m. motiną (tėvas buvo miręs) su penkiais vaikais ištrėmė į Tomsko sr. Mama tremtyje mirė. 1958 m. grįžo į Lietuvą. Prisiglaudė Radviliškyje pas pažįstamus. Dirbo garvežio mašinistu. Vedė buvusią tremtinę Stasę Stogaitę. Užaugino dukrą ir sūnų, sulaukė 5 vaikų. Buvo aktyvus LPKTS Radviliškio sk. narys.

Palaidotas Radviliškio kapinėse.

Liūdime kartu su žmona, vaikais ir vaikais.

LPKTS Radviliškio skyrius

Ona Juknienė-Tarasevičiūtė 1920-2002

Gimė Daugšigalių k., Pakruojo raj. Buvo ištrėmta į Vorkutą. Grįžusi į Lietuvą apsigyveno Šiauliuose.

Užjaučiame artimuosius.

LPKTS Šiaulių skyrius

Feliksas Domarkas 1947-2001

Gimė Žeželių k., Kretingos raj. 1948 m. su tėvais ištrėmtas į Buriat-Mongoliją. 1957 m. grįžo į Lietuvą. Apsigyveno tėviškėje.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS Kretingos skyrius

Stasė Zuosienė 1922-2002

Gimė Biliūnų k., Rokiškio raj. 1948 m. gegužį ištrėmta į Vadinsko raj. Grįžusi apsigyveno Kretingoje. Buvo aktyvi LPKTS narė. Dainavo tremtinių chore.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTS Kretingos skyrius

Ona Adomaitytė-Vaškeliene 1923-2002

Gimė Šakių raj., Žvirgždaičių valsč., Stoškų k. 1949 m. balandžio mėn. ištrėmta į Irkutsko sr., Ussoljės m. Ištekėjo už buvusio politinio kalinio, susilaukė 2 sūnų. 1960 m. grįžo į Lietuvą.

Palaidota Vilniaus Sudervės kapinėse.

LPKTB Vilniaus skyrius

